



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Maria Savciuc

(art. 201¹ alin. (4) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-1138/24

1-22191593-01-Ira-10102024)

Recursuri inadmisibile depuse după 01 septembrie 2023; Aprecierea probelor de către instanța de apel nu este irațională; Obținerea calității de bănuț; Procedura de examinare a cauzei în lipsa succesorului părții vătămăte.

06 februarie 2026

Au judecat anterior cauza judecătoria

Prima instanță – Mihail Proca

Instanța de apel – Alexandru Spoială, Silvia Gîrbu, Denis Babălău

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Maria Savciuc,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte,*

Alexandru Negru,

Leonid Chirtoacă, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Maria Savciuc s-a născut în anul 1965 în raionul Orhei. Ea a fost învinuită în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal și a fost apărată de avocatul Iulian Cașu.

2. Cauza a fost examinată în procedură generală. Maria Savciuc a fost recunoscută vinovată în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal și condamnată la 13 ani de închisoare în penitenciar de tip închis pentru femei. Instanța a încasat prejudiciul moral în mărime de 500.000 de lei și cheltuielile de judecată de 20.770 de lei. Instanța de apel a respins apelurile și a menținut sentința.

3. La 12 iunie 2024, avocatul Iulian Cașu, în numele condamnatei Maria Savciuc, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 1), 4), 6) Cod de procedură penală. El solicită casarea deciziei, încetarea procesului penal și respingerea acțiunii civile.

4. La 22 iulie 2024, avocatul Veaceslav Ropot, în interesele succesorului părții vătămate, Evdochia Țurcan, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. El solicită casarea deciziei și trimiterea cauzei la rejudecare.

5. Urmărirea penală a fost desfășurată în perioada 11 februarie – 29 decembrie 2022. Prima instanță a examinat cauza în perioada 30 decembrie 2022 – 03 iulie 2023. Instanța de apel a judecat cauza în perioada 01 august 2023 – 22 mai 2024. La 10 octombrie 2024, dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție.

ÎN FAPT

a. Acțiuni procesuale

6. La 11 februarie 2022, a fost pornită urmărirea penală în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, pe faptul cauzării leziunilor corporale lui Veaceslav Țurcan, care au cauzat decesul acestuia (cauza penală nr. 2022270074) (f.d.2, vol. I). La 28 februarie 2022, organul de urmărire penală al IP Orhei a propus procurorului înaintarea demersului privind ridicarea convorbirilor telefonice efectuate de pe numărul ce aparține Mariei Savciuc (f.d.95, vol. I). La 30 august 2022, organul de urmărire penală a IP Orhei a propus inițierea percheziției în domiciliul în care locuiește Maria Savciuc (f.d.183, vol. I). În cadrul percheziției la domiciliu au fost

ridicate șase cuțite de bucătărie (f.d.187-189, vol. I).

7. La 28 noiembrie 2022, a fost pornită urmărirea penală în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal, (cauza penală nr.2022270667) pe faptul săvârșirii infracțiunii de violență în familie de către Maria Savciuc, prin aplicarea unei lovituri cu cuțitul în regiunea fesieră stângă concubinului Veaceslav Țurcan (f.d.5, vol. I). Tot atunci, cauzele penale nr. 2022270074 și nr. 2022270667, au fost conexe într-o procedură unică cu nr. 2022270074 (f.d.4, vol. I).

8. La 29 noiembrie 2022, Maria Savciuc a fost reținută fiind bănuită de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal și art. 201¹ alin. (4) Cod penal (f.d.219, vol. I).

9. La 30 noiembrie 2022, Maria Savciuc a fost scoasă de sub urmărire penală în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, fiind dispusă continuarea urmăririi penale în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal (f.d.224-229, vol. I). La 01 decembrie 2022, Maria Savciuc a fost pusă sub învinuire în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal (f.d.230, vol. I).

b. Învinuirea

10. Maria Savciuc a fost învinuită că, la 09 ianuarie 2022, i-a aplicat concubinului său, Veaceslav Țurcan, o lovitură cu cuțitul în regiunea fesieră stângă. Conform raportului de expertiză medico-legală din 17 noiembrie 2022, moartea lui Veaceslav Țurcan a survenit în urma hemoragiilor externe și interne, cauzate de plaga înțepat-tăiată a fesierei pe stânga cu lezarea țesuturilor moi și a vaselor sanguine de diferit calibru ale regiunii fesiere, bazinului și vezicii urinare, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente și spațiului retro-peritoneal. Fapta a fost încadrată în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal.

c. Probele

11. Martorul Serghei Țurcan în prima instanță a declarat că, la 09 ianuarie 2022, a fost telefonat de fratele său, care i-a comunicat că a fost înjunghiat. El s-a deplasat la domiciliul lui Veaceslav pe care l-a găsit pe ultimul culcat, inconștient, cu mult sânge pe podea și pe pat. Veaceslav avea o rană în regiunea feselor. În curte se aflau hainele pline de sânge. A fost chemată ambulanța de reanimare și Veaceslav a fost transportat la spital. La scurt timp, a fost anunțat telefonic de un polițist că fratele său a decedat. Alexei Țurcan i-a comunicat anterior sosirii medicilor că Maria Savciuc l-ar fi înjunghiat pe Veaceslav. El nu a relatat acest fapt personalului medical. În seara respectivă, el a observat că Maria Savciuc era agitată, tremura și se comporta neobișnuit. El a auzit de la alte persoane despre conflicte anterioare între Veaceslav și Maria, inclusiv acte de violență, însă nu cunoaște martori direcți ai acestor conflicte (f.d.102, vol. II).

12. Martorul Liubovi Martîniuc în prima instanță a declarat că, la 09 ianuarie 2022, Maria Savciuc a sunat-o să vină la ea. Ajunsă la domiciliu, ea l-a văzut pe Veaceslav așezat, cu o plagă sângerândă în regiunea fesei drepte, de dimensiune

mică, dar adâncă, precum și hainele murdare de sânge. Maria inițial i-a spus că Veaceslav s-ar fi tăiat cu o sticlă, însă ulterior i-a comunicat că Veaceslav a fost înjunghiat cu un cuțit de 10-15 cm, solicitându-i să nu spună nimănui. Ea a ajutat la prelucrarea rănii de două ori și a propus chemarea ambulanței, însă Maria a refuzat. Maria se afla în stare de ebrietate, iar Veaceslav era conștient, dar în stare gravă, nu vorbea și acuza stare de rău. Ulterior, a aflat că Veaceslav a fost transportat la spital, iar mai târziu Maria a anunțat-o că acesta a decedat (f.d.103. vol. II).

13. Martorul Alexei Țurcan în prima instanță a declarat că, la 09 ianuarie 2022, a fost informat telefonic de Valentin că Veaceslav a fost înjunghiat. Pe Veaceslav l-a găsit culcat, cu mult sânge pe podea. Întrebată despre cele întâmplate, Maria Savciuc a declarat că Veaceslav ar fi venit astfel din pădure. A observat că hainele victimei erau îmbibate cu sânge, și că acesta avea o plagă de aproximativ 2,5 cm. În curte, într-o vană, se aflau hainele sângerate, apa fiind de culoare cafenie. El nu a observat urme de sticlă sau alte obiecte care ar fi putut provoca rana. Veaceslav a fost dus la Spitalul din Orhei, fiind însoțit de fratele său, Serghei. În jurul orei 23:50, el a fost anunțat telefonic că Veaceslav a decedat. El personal nu a asistat la conflictele dintre Maria și Veaceslav, însă din relatările vecinilor cunoștea despre existența unor conflicte violente anterioare, inclusiv lovituri cu obiecte și tentative de înjunghiere (f.d.120, vol. II).

14. Martorul Sergiu Țurcan în ședința de judecată a declarat că, la 09 ianuarie 2022, la solicitarea tatălui său, s-a deplasat la domiciliul lui Veaceslav pentru a vedea ce s-a întâmplat. În interiorul locuinței, era mult sânge și haine murdare de sânge aflate într-o vană cu apă. Veaceslav era culcat, inconștient. Ulterior, a fost apelată ambulanța, iar el s-a deplasat să o întâmpine. Pe drum, a auzit sunetul unui borcan spart, provenind din direcția gospodăriei lui Maria Savciuc, însă ulterior nu a observat cioburi de sticlă. Nu a văzut urme de sânge pe zăpadă, nu a observat cuțite și nu a asistat la schimbarea hainelor victimei (f.d.121, vol. II).

15. Martorul Valentin Țurcan în ședința de judecată a declarat că, la 09 ianuarie 2022, a fost telefonat de Anatolii Rusnac, care i-a spus că Veaceslav ar fi fost înjunghiat cu un cuțit, posibil de către Maria Savciuc, fără a afirma că ar fi văzut personal fapta. El l-a telefonat pe Alexei Țurcan, căruia i-a transmis cele relatate, inclusiv presupunerea că Maria Savciuc l-ar fi înjunghiat pe Veaceslav, concluzie bazată exclusiv pe informațiile primite telefonic de la Anatolii Rusnac (f.d.122, vol. II).

16. Martorul Vadim Leșan, fiind audiat în prima instanță, a declarat că, la 09 ianuarie 2022, a auzit-o pe Maria Savciuc strigând după ajutor. Intrând în locuința acesteia, el l-a observat pe Veaceslav Țurcan întins pe marginea cuptorului, cu sânge pe podea. El l-a întrebat pe Veaceslav ce s-a întâmplat, însă acesta nu a răspuns. Maria i-a comunicat că Veaceslav a căzut pe o bancă de sticlă și s-a tăiat. Vecinul Valeriu a sunat ambulanța și împreună cu Sergiu Țurcan l-au însoțit pe

Veaceslav la spitalul din Orhei. L-a întrebat de mai multe ori pe Veaceslav ce s-a întâmplat, însă acesta nu a oferit explicații. El nu a observat cioburi de sticlă sau urme de sânge în curtea lui Maria sau vreo bancă spartă lângă poartă. Veaceslav avea o rană la cap, însă nu a observat vreo tăietură la fesa dreaptă, întrucât acesta stătea pe spate. Veaceslav era conștient, cu ochii deschiși, dar nu vorbea (f.d.124, vol. II).

17. Martorul Anatolii Rusnac, fiind audiat în prima instanță, a declarat că, la începutul lunii ianuarie 2022, a fost chemat de Maria Savciuc pentru a-i tăia lemne. El a intrat în casă unde era sânge, iar Veaceslav se afla întins, acoperit cu o plapumă, aparent dormind. Nu a întrebat-o pe Maria ce s-a întâmplat cu Veaceslav. El nu a observat cioburi de sticlă sau urme de sânge în curtea gospodăriei, însă cunoaște că între Maria și Veaceslav existau frecvent conflicte verbale, fără a cunoaște existența unor acte de violență. În acea seară, l-a rugat pe fiul său, să-l contacteze pe Valentin pentru a chema ambulanța. El nu a afirmat și nu a comunicat nimănui că Maria l-ar fi înjunghiat pe Veaceslav (f.d.126, vol. II).

18. Martorul Vladimir Matus, fiind audiat în instanța de fond, a declarat că, la 09 ianuarie 2022, s-a aflat la domiciliul lui Maria Savciuc pentru a tăia lemne. În casă l-a observat pe Veaceslav care avea o rană în regiunea feselor, cu sângerare abundentă, rană care i-a fost arătată de Maria. Veaceslav mai avea o leziune la nivelul frunții. El nu a întrebat-o pe Maria sau pe Veaceslav despre proveniența rănilor. Maria i-a comunicat că acesta s-ar fi tăiat într-o bancă de sticlă, iar în prezența vecinei Liubovi a afirmat că ar fi căzut într-o bancă în pădure. El a auzit de la Liubovi Martîniuc afirmații potrivit cărora Maria Savciuc l-ar fi tăiat pe Veaceslav cu un cuțit (f.d.127, vol. II).

19. Potrivit raportului de expertiză judiciară din 10 februarie 2022, decesul lui Veaceslav Țurcan a survenit în urma șocului hemoragic, cauzat de hematomul retroperitoneal masiv (circa 1500 ml), predominant pe partea stângă, precum și de ruptura vezicii urinare, aspecte confirmate prin examinarea medico-legală a cadavrului și prin rezultatele investigațiilor histologice de laborator. La examinarea medico-legală s-a constatat: traumatism contuz al abdomenului cu hematom retroperitoneal masiv, ruptura vezicii urinare, plagă contuză la nivelul capului și excoriație pe coapsa stângă, leziuni produse prin acțiunea unui obiect dur contondent sau prin lovire de acesta, posibil în urma unei căderi de la propria înălțime, în stare de ebrietate alcoolică, ori în alte împrejurări. Aceste leziuni au fost produse intravital, cu 2–8 ore înainte de deces, au legătură cauzală directă cu moartea și, la persoane vii, se califică drept vătămare corporală gravă, conform criteriului pericolului pentru viață. Totodată, s-a stabilit existența unei plăgi tăiate în regiunea fesieră stângă, care a putut fi produsă printr-o singură lovitură cu un obiect ascuțit-tăios, posibil ciob de sticlă sau lamă de cuțit, în circumstanțele indicate în ordonanță sau în alte împrejurări. Această leziune nu are legătură cauzală cu decesul și se califică drept vătămare corporală ușoară (f.d.86-91, vol. I).

20. Potrivit procesului-verbal din 17 august 2022, a fost efectuată exhumarea cadavrului, pentru efectuarea expertizei în comisie (f.d.143, vol.I). Prin raportul de expertiză judiciară (în comisie) din 17 noiembrie 2022, s-a stabilit că Veaceslav Țurcan a prezentat leziuni corporale: plagă înțepat-tăiată în regiunea fesieră stângă, cu lezarea țesuturilor moi și a vaselor sanguine ale regiunii fesiere, bazinului și vezicii urinare, însoțită de hemoragii masive în spațiul retroperitoneal (aprox. 1500 ml); plagă contuză occipitală; excoriație pe coapsa stângă; fracturi ale coastelor V și VI pe dreapta. Plaga înțepat-tăiată a fost produsă intravital, cu circa 2-8 ore înainte de deces, printr-o singură lovitură cu un obiect plat, înțepător-tăietor, cu vârf și tăiș ascuțit, având o lățime a lamei de aproximativ 10 mm, conținând elemente metalice (fier, crom, cupru, mangan). Canalul plăgii avea direcția de jos în sus, de la stânga la dreapta, cu o adâncime de circa 8-9 cm. Leziunea a prezentat pericol pentru viață, are legătură cauzală directă cu decesul și se califică drept vătămare corporală gravă. Plaga contuză occipitală și excoriația coapsei stângi au fost produse intravital prin acțiunea unui obiect dur contondent și se califică drept vătămări neînsemnate. Fracturile costale au fost cauzate prin mecanism de comprimare, se califică drept vătămare corporală medie, însă din cauza putrefacției nu a putut fi stabilită vitalitatea acestora, nefiind exclusă producerea lor în timpul exhumării. Investigațiile medico-criminalistice au exclus prezența elementelor chimice specifice sticlei în plaga înțepat-tăiată. Moartea lui Veaceslav Țurcan a survenit în urma hemoragiilor externe și interne provocate de plaga înțepat-tăiată a regiunii fesiere stângi, cu lezarea structurilor vasculare, a bazinului și a vezicii urinare. Afecțiunile medicale anterioare ale victimei nu au avut legătură cauzală cu decesul (f.d.150-167, vol.I).

21. Expertul judiciar Valeri Savciuc, fiind audiat în prima instanță, a declarat că bazinul și vezica urinară formează o cavitate comună, iar o plagă cu adâncimea de 8-9 cm, produsă dinspre regiunea dorsală, este suficientă pentru a leza vezica urinară. În cazul dat, leziunea a fost provocată de un obiect ascuțit descris în raportul de expertiză, lama pătrunzând prin articulațiile bazinului, nu prin os. Plaga a generat hemoragii masive care au dus la decesul persoanei. Chiar și în lipsa lezării vezicii urinare, decesul putea surveni. Potrivit caracteristicilor morfologice stabilite la deshumare, plaga a fost produsă printr-o singură lovitură directă cu un cuțit în regiunea fesieră. Este exclusă ipoteza formării plăgii prin cădere într-un obiect ascuțit sau într-un ciob de sticlă, arătând că o asemenea variantă nu corespunde caracteristicilor morfologice constatate. În plagă nu au fost identificate urme de sticlă, iar analizele de laborator au evidențiat prezența elementelor de fier. Expertiza efectuată la deshumare este mai complexă și obiectivă decât examinarea cadavrului proaspăt, întrucât permite analiza detaliată a tuturor structurilor anatomice. În urma acestei expertize s-a stabilit o cauză a decesului diferită de cea indicată în raportul inițial întocmit de expertul Cobîscan, care a calificat plaga drept vătămare neînsemnată. A menționat că nu poate explica concluziile expertului Cobîscan, acestea fiind diametral opuse expertizei efectuate de comisie,

pe care o consideră superioară (f.d.164, vol. I).

22. Expertul judiciar Dumitru Cobîscan în prima instanță a declarat că, în raportul său, plaga tăiată din regiunea fesieră stângă, a fost calificată drept vătămare corporală ușoară, fără a stabili adâncimea acesteia, apreciind că nu există legătură cauzală între plagă și deces. El a ajuns la concluzia că plaga s-ar fi putut forma prin cădere într-un ciob de sticlă, pe baza informațiilor comunicate de anchetator, potrivit cărora existau cioburi de sticlă și persoana s-ar fi rănit într-un borcan spart. El a exclus, la acel moment, ipoteza producerii leziunii prin cuțit, neavând date care să susțină această versiune. Expertiza ulterioară a stabilit mai detaliat circumstanțele producerii leziunii, prin analize microscopice care nu au fost efectuate în cadrul primei expertize. A recunoscut că nu a prelevat din plagă elemente de sticlă și că, în condițiile cabinetului, nu a avut posibilitatea tehnică de a identifica astfel de elemente. A menționat că ruptura vezicii urinare poate surveni atât prin lovitură, cât și prin înțepare cu un obiect ascuțit, însă nu a măsurat adâncimea canalului plăgii. El a recunoscut că al doilea raport de expertiză este corect și mai complet (f.d.171, vol. II).

23. Potrivit procesului-verbal din 07 decembrie 2022, a fost efectuată confruntarea dintre Maria Savciuc și Liubovi Martîniuc, din care reiese că, Martîniuc văzând rana subțire din care curgea sânge, a întrebat-o pe Savciuc e cuțit, la ce Savciuc a răspuns, da e cuțit și a arătat lungimea aproximativă a cuțitului,... aproximativ 15-20 cm (f.d.244-245, vol.I).

24. Potrivit procesului-verbal din 10 ianuarie 2022, s-a efectuat cercetarea la fața locului și anume domiciliul lui Maria Savciuc, de unde a fost preluat Veaceslav Țurcan cu rănila pe fesieră, și anexă foto-tabel (f.d.17-24, vol. I).

25. Potrivit procesului-verbal din 16 februarie 2022, de la domiciliul lui Maria Savciuc au fost ridicate o pereche de pantaloni de tip sport, un maiou și o cămașă bărbătească în care a fost îmbrăcat Veaceslav Țurcan în momentul comiterii infracțiunii (f.d.67-71, vol. I).

26. Prin procesul-verbal de percheziție din 02 septembrie 2022, de la domiciliul inculpatei Maria Savciuc au fost ridicate șase cuțite diferite (f.d.187-189, vol.I).

27. Potrivit raportului de expertiză judiciară din 31 octombrie 2022, pe pantalonii de tip sport ai părții vătămate Veaceslav Țurcan a fost depistată o deteriorare liniară, orientată orizontal, pe partea postero-superioară a cracului stâng, cu lungimea totală de 16 mm, dintre care tăietura principală măsoară 11 mm. Deteriorarea respectivă a putut fi produsă de un obiect plat, înțepător-tăietor, posibil lama unui cuțit. În țesătura pantalonilor, atât la examinarea macroscopică, cât și microscopică, nu au fost depistate particule de sticlă, metal sau sol. Plaga din regiunea fesieră stângă a cadavrului și deteriorarea de pe pantalonii victimei au fost produse de același tip de obiect înțepător-tăietor, cu vârf ascuțit, tăiș ascuțit pe ambele părți, muchie în formă de „II”, având o lățime a lamei de aproximativ 10 mm și o compoziție chimică ce include fier, crom, cupru și mangan. Aceste

caracteristici corespund lamei cuțitului numerotat cu cifra șase, fără a fi exclusă producerea leziunilor și cu un alt cuțit cu aceleași particularități constructive și compoziție chimică (f.d.195-200, vol.I).

28. Avocatul Veaceslav Ropot, în numele succesorului victimei, a înaintat acțiune civilă. El solicită încasarea unei despăgubiri cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 1.300.000 de lei.

d. Sentința

29. Prin [sentința](#) Judecătorei Orhei, sediul Central, din 03 iulie 2023, Maria Savciuc a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (4) Cod penal și condamnată la 13 ani de închisoare în penitenciar de tip închis pentru femei. Instanța a admis parțial acțiunea civilă și a încasat din contul lui Maria Savciuc în beneficiul succesorului părții vătămate, Evdochia Țurcan, suma de 500.000 de lei cu titlul de prejudiciu moral. Instanța a încasat din contul lui Maria Savciuc în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 20.770 de lei. Instanța a constatat că martorii audiați au confirmat existența plăgii, pierderea abundentă de sânge, precum și faptul că victima a rămas în pat pe tot parcursul zilei. Aceștia au declarat că inculpata a recunoscut folosirea unui cuțit și le-a solicitat martorilor să nu divulge cele întâmplate. Versiunea inculpatei, potrivit căreia leziunea s-ar fi produs accidental, prin cădere într-un obiect de sticlă, este infirmată atât de declarațiile martorilor oculari, cât și de concluziile rapoartelor de expertiză judiciară medico-legală din 31 octombrie 2022 și 17 noiembrie 2022. Acestea au stabilit că leziunile au fost produse cu un obiect plat, înțepător-tăietor, având caracteristici identice lamei cuțitului numerotat cu cifra șase, ridicat din domiciliul inculpatei. Expertiza a constatat existența unei plăgi înțepat-tăiate în regiunea fesieră stângă, cu lezarea vaselor sanguine și a vezicii urinare, hemoragii masive în spațiul retroperitoneal, leziuni care au prezentat pericol pentru viață și se află în legătură cauzală directă cu decesul victimei.

e. Apelul

30. La 06 iulie 2023, avocatul Iulian Cașu, în numele inculpatei, a declarat apel. El a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare. El a invocat existența temeiurilor de încetare a procesului penal, întrucât Maria Savciuc a dobândit calitatea de bănuită la 28 februarie 2022. Calitatea de bănuită este confirmată prin dispunerea percheziției la 30 august 2022, desemnarea apărătorului din oficiu la 02 septembrie 2022 și notificarea privind expertizele medico-legale la 09 septembrie 2022. Termenul legal al calității de bănuită a expirat la 28 mai 2022, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă tardiv, la 01 decembrie 2022, cu încălcarea art. 63 Cod de procedură penală. Apelantul a mai susținut că, deși au fost efectuate două expertize medico-legale, acuzația nu a prezentat probe certe, iar nevinovăția inculpatei este susținută de actele procesuale, declarațiile martorilor, declarațiile inculpatei și raportul de expertiză din 10 februarie 2022.

31. La 18 iulie 2023, și avocatul Veaceslav Ropot, în interesele succesorului părții vătămate, Evdochia Țurcan, a declarat apel. El a solicitat casarea parțială a sentinței și admiterea integrală a acțiunii civile. Apelantul a invocat că decesul părții vătămate a fost agravată de ascunderea obiectului infracțiunii și de întârzierea intenționată a acordării asistenței medicale urgente de către inculpată. Suferințele morale, psihologice și emoționale resimțite de succesorul părții vătămate nu au fost compensate, suma acordată fiind prea mică.

32. La 22 mai 2024, Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile ca nefondate. Instanța a constatat că vinovăția a fost confirmată pe baza declarațiilor martorilor, procesele-verbale de confruntare și percheziție, rapoartele de expertiză, fiind stabilit că inculpata a agresat victima, cauzându-i decesul. Instanța a respins argumentele apărării privind declararea nulității actelor procedurale și a rechizitoriului. Urmărirea penală a început la 11 februarie 2022, iar la 28 noiembrie 2022, a fost inițiată o altă cauză, conexată prin ordonanță. Argumentele apărării privind încălcarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, sunt nefondate. Conform art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, calitatea de bănuیت se recunoaște prin: proces-verbal de reținere, ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate, sau ordonanța de recunoaștere a persoanei ca bănuیت. Termenele de menținere în această calitate sunt strict prevăzute de lege (alin. 2 și 3). Curtea Constituțională a confirmat constituționalitatea art. 63 Cod de procedură penală, stabilind că persoana poate fi recunoscută bănuită doar prin actele procedurale prevăzute, iar orice acțiune procedurală care produce repercusiuni importante asupra persoanei trebuie să fie evaluată de organul de urmărire penală și de instanță. Analiza acțiunilor procesuale arată că Maria Savciuc a dobândit calitatea de bănuیت în conformitate cu legea, respectându-se toate garanțiile procesuale. Nu au existat repercusiuni importante pentru persoană, iar drepturile acesteia au fost respectate. De asemenea, prima instanță corect a acordat 500.000 lei pentru prejudiciul moral, ceea ce este suficient.

f. Recursul

33. La 12 iunie 2024, avocatul Iulian Cașu, în numele condamnatei Maria Savciuc, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 1), 4), 6) Cod de procedură penală. El solicită casarea deciziei, încetarea procesului și respingerea acțiunii civile. În recurs sunt reiterate argumentele invocate în apel. Acestea vizează încetarea procesului penal și lipsa probelor care demonstrează vinovăția.

34. La 22 iulie 2024, avocatul Veaceslav Ropot, în interesele succesorului părții vătămate Evdochia Țurcan, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. El solicită casarea deciziei și trimiterea cauzei la rejudecare. Recurentul susține că instanța de apel a neglijat citarea succesorului părții vătămate pentru ședința de judecată din 25 martie 2024. Acesta nu și-a putut exercita dreptul de a se exprima asupra apelului său, încălcându-i-se dreptul la citarea corectă și participarea efectivă la proces. Deși greșiera a susținut că ar fi

citat telefonic pârâta și avocatul, nu există dovezi care să confirme acest fapt.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Partea relevantă a art. 63 Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuît prin unul din următoarele acte procedurale, după caz:

- 1) procesul-verbal de reținere;
- 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate;
- 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît.

...

(2) Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît:

- 1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore;
- 2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul când i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive;
- 3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

...

(5) Calitatea de bănuît încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.”

36. Prevederile relevante ale articolelor 251¹ și 251² Cod de procedură penală sunt următoarele:

„Articolul 251¹. Nulitățile absolute

(1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind:

- a) compunerea completului de judecată;
- b) competența instanțelor judecătorești după calitatea persoanei;
- c) publicitatea ședinței de judecată;
- d) participarea părților în cazurile obligatorii;
- e) prezența interpretului, traducătorului, dacă este obligatorie potrivit legii.

Articolul 251². Nulitățile relative

(1) Încălcarea dispozițiilor legale, altele decât cele prevăzute la art.251¹, determină nulitatea actului în cazul în care a fost afectat caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților.

...

(3) Nulitatea relativă se invocă:

a) în cursul urmăririi penale – în timpul sau imediat după efectuarea actului ori, cel târziu, la terminarea urmăririi penale, când partea ia cunoștință de materialele dosarului;

(5) Nulitatea relativă nu se aplică și nu duce la anularea actului în cazul în care persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege.”

37. Partea relevantă a art. 427 Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Recursul este admis dacă:

1) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

...

6) hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;”

MOTIVAREA INSTANȚEI

38. Recursurile examinate au fost declarate în mai puțin de două luni de la comunicarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

39. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite admiterea recursului din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

a. Recursul avocatului Iulian Cașu

40. Avocatul Iulian Cașu își întemeiază recursul pe art. 427 alin. (1) pct. 1), 4) și 6) Cod de procedură penală. Argumentele din recurs vizează exclusiv încetarea procesului penal și aprecierea probelor, aspecte ce se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 1) și 6) Cod de procedură penală.

41. În motivarea existenței erorii de la pct. 6), recurentul indică că decizia nu este motivată. Curtea Supremă de Justiție a explicat sensul temeiului de recurs prevăzut de pct. 6) în decizia nr. [1ra-1085/2024](#) și în încheierea nr. [1ra-1251/2024](#). Dezacordul cu motivarea instanței de apel nu este temei de recurs. Pentru a admite un recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, recurentul urmează să probeze că decizia instanței de apel este „arbitrară”, sau se „bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”. Nu este suficient ca

aprecierea să fie nerezonabilă. Ea trebuie să fie „vădit nerezonabilă”, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional (decizia nr. [1ra-1085/2024](#), § 42). Suntem în prezența unei hotărâri judecătorești arbitrare sau vădit nerezonabile atunci când instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată, inclusiv când hotărârea judecătorească nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nici o legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii (încheierea nr. [1ra-1251/2024](#), § 39).

42. Potrivit legii, Curtea Supremă de Justiție poate declara inadmisibil un recurs bazat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedura penală fără citarea părților în ședință. Conform art. 433 alin. (3) Cod de procedură penală, convocarea părților în ședință este obligatorie doar în cazul recursurilor bazate pe art. 427 alin. (1) pct. 6) „considerate admisibile”, adică a recursurilor considerate prima facie de către Curtea Supremă de Justiție că ar avea șanse mari de a fi admise (încheierea nr. [1ra-426/2024](#), § 21).

43. Motivele invocate în cererea de recurs sunt o reiterare a celor din apel, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat motivat (a se vedea para. 32). Recurentul susține că decizia instanței de apel se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. În recursul acestuia nu se explică de ce concluzia cu privire la probatoriu este irațională. El de asemenea nu explică care probe au fost apreciate irațional (a se vedea încheierea nr. [1ra-449/2024](#), § 67). Prin urmare, în această parte recursul este vădit neîntemeiat

44. În ceea ce privește încetarea procesului penal, recursul va fi examinat prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală. Completul reține că orice încălcare esențială a unei norme de drept cu caracter imperativ intră sub incidența acestei dispoziții (a se vedea decizia nr. [1ra-754/2024](#), § 41 și [1ra-65/2025](#), § 52).

45. Apărarea susține că ordonanța de punere sub învinuire, adoptată la 01 decembrie 2022, este nulă, deoarece ar fi fost emisă cu depășirea termenului de trei luni de la obținerea de către Maria Savciuc a calității de bănuț. Recurentul consideră că calitatea de bănuț trebuie calculată din momentul emiterii ordonanței din 28 februarie 2022, privind ridicarea informațiilor convorbirilor telefonice de pe numărul acesteia. Potrivit apărării, dobândirea calității de bănuț la 28 februarie 2022 este confirmată prin ordonanța de percheziție la domiciliu din 30 august 2022, desemnarea avocatului din oficiu la 02 septembrie 2022 și notificarea din 09 septembrie 2022 privind dispunerea expertizelor medico-legale. Potrivit apărării, calitatea de bănuț a expirat la 28 mai 2022, iar Maria Savciuc a fost pusă sub învinuire abia pe 01 decembrie 2022.

46. Completul reține, în primul rând, că acest argument este temei de nulitate relativă și ar putea cădea sub incidența art. 251² Cod de procedură penală. El nu a fost invocat până la finalizarea urmăririi penale, deși art. 251 alin. (4) Cod de

procedură penală instituia o asemenea obligație. Atât la înaintarea învinuirii, cât și la luarea de cunoștință cu materialele de la urmărirea penală, partea apărării nu a invocat obiecții. Având în vedere art. 251² alin. (5) Cod de procedură penală (vezi para. 35), această omisiune face imposibilă invocarea ulterioară a acestor obiecții în instanța de judecată.

47. Completul notează că art. 63 alin. (1) prevede trei modalități distincte de obținere a calității de bănuț, prin reținere, aplicarea măsurilor preventive neprivative de libertate și prin ordonanța procurorului (a se vedea para. 35). Durata pentru care este oferită calitatea de bănuț diferă pentru fiecare modalitate. Aceste modalități sunt alternative. Primele două modalități au fost introduse pentru a asigura o protecție juridică persoanelor în privința cărora nu a fost emisă o ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuț. După emiterea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț, primele două opțiuni își pierd relevanța. Cu alte cuvinte, din momentul emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț, calitatea de bănuț este valabilă timp de trei luni, sau, cu acordul Procurorului General sau a adjunctilor acestuia, timp de șase luni.

48. Legea nu obligă ca persoana să fie recunoscută inițial în calitate de bănuț, iar ulterior în calitate de învinuit. Totuși, dacă persoana a fost recunoscută în calitate de bănuț, procurorul trebuie să țină cont de termenii de la art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală. Termenul limită pentru deținerea calității de bănuț a fost introdus pentru a proteja persoana suspectată de comiterea unei infracțiuni. Pentru a asigura o protecție efectivă a drepturilor și a preveni abuzurile, organul de urmărire penală are obligația, după apariția suspiciunii că persoana ar fi putut comite infracțiunea investigată, de ai oferi în cel mult cinci zile calitate procesuală ([decizia Curții Constituționale nr. 25, din 29 martie 2018, § 29](#)). Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat deja asupra chestiunii ce vizează art. 63 Cod de procedură penală și intervenirea nulității în cazul încălcării termenului de ținere în calitate de bănuț. Ea a subliniat că termenul de bănuț există pentru protecția drepturilor persoanei suspectate și nu poate fi ignorat prin neacordarea formală a acestei calități. Art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală prevede acționarea în anumite termene. Expirarea termenului prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală atrage doar nulitate relativă. Ea nu duce automat la încetarea procesului penal. Potrivit art. 251² Cod de procedură penală, nulitatea relativă intervine doar dacă este afectată echitatea procesului sau drepturile părților (a se vedea încheierea [1ra-1392/2023](#), §§ 35-36 și decizia [1ra-303/2025](#), §§ 41-45).

49. Completul constată că, ordonanța din 28 februarie 2022 și ordonanța de percheziție din 30 august 2022 au fost adoptate în baza bănuțelii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal. Urmărirea penală a fost pornită la 11 februarie 2022, „in rem” și nu „in personam”. În partea dispozitivă a ordonanței prin care a fost pornită urmărirea penală nu este indicat numele condamnatei. Din materialele cauzei nu rezultă că ridicarea informațiilor privind convorbirile telefonice și ridicarea a șase cuțite de bucătărie supuse ulterior

expertizei și examinării, cât și dispunerea începerii urmăririi penale in rem pentru faptele prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal au afectat drepturile Mariei Savciuc sau echitatea procesului per ansamblu. Aceste acțiuni procesuale au fost efectuate deoarece nu era clar dacă au fost comise infracțiuni și cine ar fi putut să le comită, fapt ce deosebește această cauză de cauzele nr. [1ra-27/2018](#) și nr. [1ra-530/2018](#).

50. Completul reține că, la 28 noiembrie 2022, a fost pornită urmărirea penală în temeiul art. 201¹ alin. (4) Cod penal. Prin ordonanța din 28 noiembrie 2022, cauzele au fost conexate. La 29 noiembrie 2022, Maria Savciuc a fost reținută, fiind bănuită de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (4) și art. 201¹ alin. (4) Cod penal (f.d.221, vol. I). Prin ordonanța din 30 noiembrie 2022, s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală a Mariei Savciuc pe capătul de acuzare în baza art. 151 alin. (4) Cod penal și continuarea urmăririi penale pe art. 201¹ alin. (4) Cod penal (f.d.224-229, vol.I). Maria Savciuc a fost pusă sub învinuire pe 01 decembrie 2022 (a se vedea para. 9). Curgerea termenului privind înaintarea învinuirii a început la 29 noiembrie 2022, când Maria Savciuc a fost reținută, iar înaintarea acuzării a fost la 01 decembrie 2022, fără a se depăși termenul de trei luni prevăzut de art. 63 alin. (2), pct. 3) Cod procedură penală.

51. Apărarea nu a indicat vreo vătămare efectivă suferită de condamnată. Acțiunile procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale nu au avut repercusiuni asupra Mariei Savciuc, care să justifice concluzia privind ordonanța de pornire a urmăririi penale la 11 februarie 2022. Prin urmare, și acest argument este vădit neîntemeiat.

b. Recursul avocatului Veaceslav Ropot

52. Deși recurentul invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, recursul nu conține argumente concrete care să justifice incidența acestui temei de recurs. Recurentul nu argumentează de ce soluția s-ar baza în mod determinant pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor. Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul poate fi declarat numai în cazurile expres prevăzute de lege.

53. Examinarea cauzei în apel în lipsa succesoriului părții vătămate nu constituie temei de recurs. Completul de asemenea constată că succesoriul părții vătămate, Evdochia Țurcan, a fost reprezentată de avocatul Veaceslav Ropot. Ședințele de judecată în apel din 29 noiembrie 2023 și 17 ianuarie 2024 nu au avut loc din cauza imposibilității formării completului (f.d.79, 84, vol. III). Potrivit recipisei din 29 noiembrie 2023, Evdochia Țurcan a fost înștiințată despre ședința din 17 ianuarie 2024 (f.d.80, vol. III). Avocatul Veaceslav Ropot a fost citat pentru ședința din 25 martie 2024, prin telefonogramă (f.d.85, vol. III), fiind prezent la examinarea cauzei (f.d.105-108, vol. III).

54. Cererea de apel a fost depusă de avocat în interesele succesoriului părții vătămate. Ea a solicitat încasarea unei despăgubiri cu titlu de prejudiciu moral în

mărime de 1.300.000 de lei. Apelul, viza exclusiv latura civilă. În recurs el solicită trimiterea cauzei la rejudecare, deoarece despăgubirea încasată, de 500.000 de lei este prea mică. El nu explică de ce această despăgubire este disproporționat de mică.

55. Cuantificarea daunei morale este mai mult o chestiune de drept, decât de apreciere a probelor, care urmează a fi examinate doar prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală (decizia nr. [1ra-296/2024](#), § 41). Prin urmare recursul va fi analizat prin prisma acestuia. Despăgubirea acordată pentru prejudiciul moral nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de CtEDO în cazuri similare (decizia nr. [1ra-754/2024](#), §§ 44-45). În jurisprudența recentă, Curtea Supremă de Justiție a considerat rezonabilă acordarea unei despăgubiri pentru dauna morală de 200.000-1.000.000 de lei pentru cauzarea decesului din imprudență (a se vedea hotărârile nr. [1ra-997/2023](#); [1ra-1295/2023](#); [1ra-754/2024](#)). În recurs, avocatul nu invocă de ce despăgubirea acordată părții vătămate este prea mică. Prin urmare, despăgubirea acordată în prezenta cauză, de 500.000 de lei, nu este vădit disproporționată în raport cu despăgubirile acordate de Curtea Supremă de Justiție în alte cauze.

56. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3), 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile declarate de avocații Iulian Cașu și Veaceslav Ropot împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2024.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Alexandru Negru

Leonid Chirtoacă